

SANSÜRÜN "KOŞULLU"SUNA DA "DOĞASI TİCARİ YAŞAMA UYANI"NA DA HAYIR!"

27 Aralık 2011

Biz, son günlerdeki "Sansür" tartışmaları üzerine Uluslararası Sanat Eleştirmenleri Derneği (AICA) Türkiye Şubesi'nin ve UNESCO-AIAP Türkiye Ulusal Komitesi Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği'nin aynı gün yapmış olduğu iki açıklamanın içerdiği birbirine çok benzer yorumlara katılmayan sanat ve kültür insanları olarak,

Bubi Hayon ve yapıtı "Oturak" ile İstanbul Modern arasındaki sorunun zemini ne olursa olsun, kurumun ve şef küratörü Levent Çalıkoğlu'nun, verili haliyle yapıtı kabul etmeme gerekçesini, sanatçının tepkisinin ardından da yapıtın kabul koşulu olarak verili bağlamını tümüyle yokeden, dönüştüren öneriler öne sürebilme pervasızlığını açık, kaba, koşullu bir sansür olarak görüyoruz.

Uluslararası Sanat Eleştirmenleri Derneği (AICA) Türkiye Şubesi'nin ve UNESCO-AIAP Türkiye Ulusal Komitesi Uluslararası Plastik Sanatlar Derneği'nin ve görüldüğü kadarıyla sessizliği ve tavırsızlığı seçen birçok sanatçının, siyasal ve yönetsel iktidarın, koleksiyonerliğe merak sardığı bilinen muhafazakar kesimlerin "duyarlılıklarını" tehdit olarak görüp eserlere müdahale eden piyasa aktörlerinin davranışlarına, "ticaretin doğası" deyip geçtiğini gözlemliyoruz.

Şimdi durum bizce daha da vahim bir boyuta taşınmıştır.

İstanbul Modern ve şef küratörü Levent Çalıkoğlu'nun, sekiz sanatçıdan, "tüm gelirleri müzeye ve etkinliklerine bağışlanmak üzere bir yapıt" talebinde bulunurken bu sanatçıların sanatsal kariyerleri boyunca ne tür işler ürettiğini bilmemesi sözkonusu olamaz.

Unutulmamalı ki, Bubi Hayon, verili biçim ve bağlamıyla, hepimizin bildiği yaratım

çizgisinin devamı, olgun bir örneğiyle, kendi ifadesiyle "sanat yapıtının bir tabu olmadığını, kutsal olmadığını, müzelerin birer mabet olmadığını vurgulamak için" altın ve bronz karışımı bir "Oturak"la İstanbul Modern ve Levent Çalıkoğlu'nun karşısına "çıkıtığı için" sansürlenmiştir.

"İstanbul Modern" ve "Levent Çalıkoğlu", bizler için artık, sadece, "Oturak" yeri -yani verili bağlamı- çıkartılmış bir "koltuğu" ya da tümüyle "örtülmüş" -yani verili bağlamı saklanmış, gizlenmiş, görülmez kılınmış, katledilmiş- bir "silueti" kabul edilebilir, koleksiyonerlere sunulabilir, satılabilir bulan bir kurumun ve küratörün adıdır.

Devlet ya da özel sektörce kurulmuş, işletilen bir "modern" sanat kurumunun kendi etkinlikleri için gereksindiği paranın miktarı ne, koleksiyoner muhatapları kim olursa olsun, sanatsal yaratım özgürlüğünü katletme hakkını, sanatsal yaratım sürecinin niteliğini dönüştürebilme özgürlüğünü -üstelik bu kadar sınırsız ve kaba bir biçimde- savunmak, bizce olanaksızdır.

"Kabul edebileceği", "koleksiyonerlere sunulabileceği", "satılabileceği" değil de "sergilemeyi seçtiği ve seçebileceği" eserlerinin niteliğinin farklı olabilmesi, bu kurumun ve şef küratörünün eylemini bizce asla aklayamaz. (Birilerinin bize "riyanın ticaretin doğası olduğunu" söyleme ihtimali de fikrimizi değiştirmeyecektir.)

Tam tersine, bu tasarrufunun özrünü tüm "modern" sanat ortamından, başta Bubi Hayon başta olmak üzere tüm sanatçılardan dilemedikçe, "İstanbul Modern" ve "Levent Çalıkoğlu" verili kimlik tanımlarının, en azından bizlere karşı hükmü kalmamıştır.

Bizler, böylesi bir daveti kabul ettiği ilk andan, böylesi bir işi ürettiği, sunduğu, kurum ve şef küratörünün pervasız koşullu sansürünün ardından geri çekip, basın açıklaması yaptığı ana kadar geçen tüm süreci Bubi Hayon'un "sanatsal varoluşu, etkinliği, eylemi, üretimi" olarak görüyor, eminiz ki her gün "değeri" artacak olan "Oturak"ı Türkiye sanat

ortamında belki de farkındalığı çok gerekli olan bir durumun altını çizdiği için alkışlıyor, özrünü dilemeden ve "verili niteliğini değiştirmeden" aynı "Oturak"ı belki de bir başka gün aynı ya da farklı bir şef kúratörle sergileyebilecek bir İstanbul Modern'de artık hiçbir sanatsal düzlemde yer almak istemediğimizi açıklıyoruz.

Bize yolgösteren özgür ruhumuz, varoluş bilincimiz ve tabii ki R. Mutt'un "pisuvar"ıdır.

Alfabetik sırayla imzacı sanatçılar, tasarımcılar, müzisyenler, çizerler, özerk ya da kurumlarda çalışan kúratörler, bienal ve sanat kurum yönetmenleri, sanat eleştirmenleri, sanat yazarları, sanat tarihçileri, sanat yönetmenleri, sanat öğretim üyeleri, sanat eğitmenleri, sanat öğrencileri, sosyal bilimciler (ilk imzacılar):

Ali Akay, Hakan Akçura, Rüşhan Şahinoğlu Altınel, Fırat Arapođlu, Burak Arıkan, Laleper Aytek, Bülent Barın, Şen Barkan, Bahadır Baruter, Murat Başol, Erim Bayrı, Ege Berensel, Ertan Birgöl, Hüma Birgöl, Hülya Botasun, Lütfiye Bozdađ, Gül Çağın, Selen Çatalyürekli, Emine Corduk, Özge Çelikaslan, Burak Delier, Özgür Demirci, Cansu Demiröz, Pelin Derviş, Hüsnü Dokak, Övül Durmuřođlu, Elvan Ekren, Asuman Ercan, Ceren Erdem, Fulya Erdemci, Didem Erk, Özgür Erkök, Özge Ersoy, Ekmel Ertan, Murat Ertel, Alp Esin, Deniz Gül, Genco Gülan, Ali Gürevin, Ayşe Gülay Hakyemez, Hakan Gürsoytrak, Deniz Ilgaz, Aslı Işıksal, Şule Kangüleç, Funda Karadađ, Gülfem Kessler, Selen Korkut, Vasıf Kortun, Erden Kosova, Seyit Battal Kurt, Mahmut Wenda Koyuncu, Raziye Kubat, Özlem Şekercioğlu Lesport, Beral Madra, Aşık Mene, Barış Mengütay, Serpil Odabaşı, İrfan Okan, Bager Ođuz Oktay, Alev Oskay, Yeliz Oskay, Suat Öđüt, Deniz M. Örnek, Zeynep Özatalay, Şefik Özcan, Aykan Özener, Önder Özengi, Dilara Özgöl, Ferhat Özgür, İz Öztat, Yavuz Parlar, Tayfun Polat, Lebriz Rona, Necla Rüzgar, Ahmet A. Sabancı, Menekşe Samancı, Esra Sarıgedik, Niyazi Selçuk, Gonca Sezer, Şebnem Somel, Başak Şenova, Damla Tamer, Zeyneb Taşcı, Faika Berat Taşkıran, Orhan Taylan, Elif Gül Tirben, Tuđba Turan, Yeşim Ustaoglu, Tahir Ün, Merve Ünsal, Arzu Yayıntaş, Adnan Yıldız, Demet Yoruç, Binnur Berkholz Zengin

İmza kampanyasına katılmak için: <http://www.change.org/petitions/sanat-kltr-evreleri-art-and-cultural-society-sansre-hayr-no-to-censorship>